

**VILNIAUS MIESTO IV KLASIŲ MOKINIŲ
LIETUVIŲ (VALSTYBINĖS) KALBOS OLIMPIADOS TESTAS**

2017-03-31

I DALIS. TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTIS

Atidžiai perskaityk tekstą ir atsakyk į klausimus.

– Eime, ežiuk! – mama sustojusi lazdele knaibo takelio smėlį ir laukia sūnaus.

O šis nė nemano skubėti. Jis nepaprastai susidomėjęs, mat prie takelio kai ką rado, ko tiesiog nevalia neapžiūrėti. Taigi mama laukia, o ežiukas neatitraukia akių nuo žolėj spindinčio žiburiuko. Kas tai? Iš kur? O kaip jis šviečia? Iš kur taip skuba?

O žiburėlis ropoja smilga, nekreipdamas dėmesio nei į ežiuką, nei į naktį. Juk jis turi kuo pasišviesti. Kad geriau apžiūrėtų, ežiukas netyčia baksteli nosies galu į žiburiuką, ir tas... užgęsta.

Negali būti! Ežiukas prisilietė prie degančio žiburėlio, bet buvo visai nekaršta. Tai kaip jis šviečia?

- Ežiuk, ar jau baigei su tuo jonvabaliu? – nekantrauja mama ir priėjusi ima sūnų už letenėlės.
- Ne... – šnibžda ežiukas ir nenori niekur eiti. – Man čia viskas neaišku.
- Kas neaišku?
- Mama, gal tu žinai, kur jis gavo tokį žiburiuką? Ir kodėl jis nekarštas?
- Naaa... – mama galvoja apie kažką kitą. – Nežinau. Kas ten tuos vabalus supaisys...
- Bet juk taip įdomu... – atsidūsta ežiukas. – Jei tik aš žinočiau...

Taip ir neaišku, ką jis norėjo sužinoti. Palikę jonvabalį, jiedu nutapsėjo gilyn į mišką ir visą naktį ieškojo gardumynų: prisikrovė pilnas pintinėles uogų, grybų, sraigių ir kirminių. Ežiukas slapčia nuo mamos prisigrūdo kišenės kankorėžių, spyglių, pagaliukų ir kerpių. Kas žino – gal kada prireiks.

Iš tikro – niekada nežinai, ko prireiks ir kas nutiks. Štai ir tą naktį įvyko kai kas netikėta. Įsivaizduok, po aviečių krūmu ežiukas rado mažą žibintą. Jei ne iš karto sutiktas jonvabalis, gal būtų praėjęs pro šalį ir nepastebėjęs.

„Čia tai bent!“ – ežiukas suspaudė radinį letenėlėmis ir priglaudė prie krūtinės. „Dabar aš būsiu kaip jonvabalis...“ – pagalvojo jis ir laimingas nusijuokė. – Tik didelis ir spygliuotas. Visi norės mane apžiūrėti ir paliesti mano žibintą. Aš surasiu daug draugų ir nebebūsi vienišas...“

Spragt, jis išjungė žibintą ir net prisimerkė: šviesa išplėšė iš tamsos medžius ir krūmus. Kur ten iki jos jonvabalio spingsulei!

Štai lyg ant delno visas takelis, juo šmirinėjantys vabaliukai ir šliužai, štai palinkusios mėlynių šakelės. Ore šmėžuoja naktinių drugelių sparnai. Kaip gera viską regėti!

Ežiukas eina takeliu, švysčioja į šalis ir aikčioja iš nuostabos: jei ne žibintas, jis nežinotų, kaip naktį atrodo kelmai ir grybai, nukarusios eglių šakos ir virš tako išsiraizgę vorų tinklai. Štai miega skruzdėlynas, o ten lizde savo vaikus šildo strazdas. Pala, ežiukas apžiūrės jį atidžiau.

– Čirrrr, – strazdas staiga neria šalin ir dingsta tamsoje, o jo mažiukai ilgai cypsi ir skundžiasi. „Keistas paukštis...“ – pakraipo galvą ežiukas.

Gal kiti girios kaimynai kitokie? Kad ir kiškis, atstriuksintis takeliu. Ežiukas priglaudžia ausį prie žemės ir girdi jo šuolius. Švyyyyyyyst! Ežiukas įjungia žibintą ir spėja pamatyti letenėlę mojančią ir tamsoje pranykstantį kiškį.

„Dar keistesnis už strazdą...“ – murma ežiukas.

Tai gal pelė ne tokia baikšti? Ji tikrai žino, kad tai jis, ežys, vaikšto šituo takeliu. Ką ji veikia.

Pelė raškė žemuogių derlių – jau kelintą naktį skynė kvapnias, prisirpusias uogas ir nešė jas džiovinti. Kokios gardžios jos bus rudenį ir žiemą – burnoje tirps... Štai ir dabar palenkusi šakelę pelė siekė didžiausios uogos, kai... Blykst! Ežiuko žibintas švystelėjo taip stipriai, kad pelė vertėsi kūlio ir lyg žaibas smuko urvelin.

„Kažkas čia ne taip...“ – įsitaisęs samanose ežiukas parėmė galvą ir susimąstė.

Keistas tas pasaulis: jonvabalis šviečia, ir niekas jo nebijo, o štai jis šviesti negali. Kodėl?

– Ežiuk, kaip aš tavęs ieškojau, – mama pasilenkia prie miegančio sūnaus. – Pavargai ir užsnūdai?..

– Nepavargau... – pasiražo ežiukas. – Čia tas žibintas kaltas...

– Žibintas... žibintas – mama paima jam už letenėlės. – Jonvabaliui šviesa reikalinga, jis su ja gimė. O kam ežiukui žibintas?

Na, gal tik sapnui sapnuoti. Ar ne taip?

Pagal Selemoną Paltanavičių. Maži ežiuko sapnai. V., 2015, p.36 - 39.

Klausimai

1. Kuris teiginys teisingas?

- A. Ežiukas rado spindintį žiburiuką žolėje.
- B. Ežiukas rado spindintį žiburiuką smėlyje.
- C. Ežiukas rado spindintį žiburiuką gėlėje.

Čia rašo vertintojai	
I	II

2. Spindintis žiburiukas, tai:

- A. Mažas žibintas.
- B. Šviečiantis voras.
- C. Jonvabalio.

--	--

3. Ko prisikrovė į pintinėle mama su ežiuku?

- A. Augalų, grybų, kirminų ir sraigčių.
- B. Uogų, grybų, sraigčių ir kirminų.
- C. Uogų, grybų, sraigčių ir riešutų.

--	--

4. Kodėl ežiukas džiaugėsi, radęs po aviečių krūmu mažą žibintą ?

- A. Nes dabar jis viską labai gerai matys ir girdės.
- B. Nes žibintas buvo didelis ir gražus.
- C. Nes dabar jis susiras daug draugų ir nebus vienišas.

--	--

5. Kokius paukščius ir gyvūnus pamatė ežiukas naktį?

- A. Strazdą, kiškį, pelę.
- B. Vorą, skruzdėles, jonvabalį.
- C. Kelmus, grybus, eglių šakas.

--	--

6. Kuris teiginys teisingas:

- A. Paukštis ir gyvūnai džiaugėsi ežiuko žibinto šviesa.
- B. Paukštis ir gyvūnai nekreipė dėmesio į žibinto šviesą.
- C. Paukštis ir gyvūnai išsigando žibinto šviesos.

--	--

7. Kaip supranti posakį „lyg žaibas smuko“:

- A. Labai aukštai šoko.
- B. Labai greitai nubėgo.
- C. Stipriai švystelėjo.

--	--

8. Ko nesuprato ežiukas?

- A. Kodėl jo šviesos gyvūnai bijo, o jonvabalio – ne.
- B. Kodėl jis taip ir nesusirado draugų.
- C. Kodėl jo žibintas šviečia taip stipriai.

--	--

9. Ką paaiškino ežiukui mama?

- A. Kad jis pavargo ir jam laikas miegoti.
- B. Kad miške visada reikia turėti žibintą.
- C. Kad jonvabaliui šviesa reikalinga - jis su ja gimė, o ežiukui žibinto nereikia.

--	--

10. Kokia šio teksto pagrindinė mintis?

- A. Kiekvienas gamtos pasaulio gyventojas turi tik jam būdingų savybių.
- B. Ežiukams sapne reikalingas žibintas.
- C. Gamtos pasaulio gyventojai keisti ir bailūs.

--	--

I dalies taškų suma (maks. 10)		
--------------------------------	--	--

II DALIS. KALBOS VARTOJIMO UŽDUOTYS

1 uždutis. Įrašyk paleistas raides.

Už...jo šaltis. Pučia žvarb.....s vėjai, žem..... apklojo sn.....gas. Ką daryti miško g.....ventojams? Kur žvėr.....liams rasti maisto? Vov.....raitė alkio nejauč..... .Ji ger..... pasiruošė ž.....mai. Rud.....nį prisineš..... gilių, r.....šutų, kankorėž..... . Kokia r....pestringa šeimn.....nkė!

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 16)		

2 uždutis. Žodžius skliausteliuose parašyk tinkama forma.

Drugelio atsiradimas

Sode nuo vieno (žiedelis) _____ prie kito skraidžioja drugelis. Jis godžiai geria žolyno (sultys) _____. Drugelis iš sodo nuskrido į (daržas) _____. Nusileido ant (kopūstas) _____ ir padėjo daug (kiaušinėliai) _____. Iš kiekvieno (kiaušinėlis) _____ išsiritu kirminėlis. Šitas kirminėlis ėda (kopūstas) _____. Netrukus jis išsineria iš sausos (odelė) _____ ir tampa (lėlytė) _____. Ji žalia su juodais (taškeliai) _____ guli (žemė) _____ ir nejuda. Pagaliau ateina laikas (lėlytė) _____ nubusti. Sudžiūvusi išnara plyšta ir greitai išskrenda peteliškė.

Pagal Vaižgantą

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

3 uždutis. Įrašyk tinkamus žodžius. Žodžiai negali kartotis.

<p>atsitinka dainelę kraštas vabaliukus linksmi gėles antradienį švietė paukščių žaliu pagalbos duobę</p>	<p>Vieną _____ , po lietaus, vabaliukai išėjo pasivaikščioti. Dangus buvo nusigiedrijęs, skaisčiai _____ saulutė. Vabaliukai ėjo _____ kalbėdamiesi, žvalgėsi į _____ , klausėsi _____. Ėjo ėjo ir nė nepastebėjo, kaip įkrito į _____ , pilną vandens.</p> <p>Pirmieji įkrito Didieji Vabalai, po jų – Dar Mažesni, o paskutinis pliumptelėjo Visai Mažas Vabaliukas su _____ švarkeliu. Vandens daug – neišgersi, duobės _____ aukštai – neišlipsi. Ėmė vabaliukai šauktis _____ , garsiai dainuodami nelaimės _____ .</p> <p>Ką su jais veikti? Visą laiką jiems kas nors _____ . Atėjo pudelis Vincas ir ištraukė visus _____ iš duobės.</p> <p style="text-align: right;">Pagal Sigitą Poškų. Vabaliukų nelaimė</p>
---	--

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

4 uždutis. Įrašyk žodžius (būdvardžius), kurie atsakytų į pateiktus klausimus.

Mūsų Lietuva yra (kokia?) _____ . Su močiute sode priskynėme (kokių?) _____ obuolių. Užgavėnių kaukės turi būti (kokios?) _____. Kaziuko mugėje mačiau (kokius?) _____ puodus ir (kokias?) _____ pintines. Šalia dėdės namo yra (koks?) _____ miškas. Kai buvau mažas, mėgau pasaką apie (kokią?) _____ burtininkę. Mūsų klasė praeitą savaitę buvo (kokioje?) _____ kelionėje. Velykų bobutė neša margučius tik (kokiems?) _____ vaikams. Tėvelis mano gimimo dienai pasipuošė (koku?) _____ kostiumu. Gyveno kartą (koks?) _____ žmogelis. Pavasarį mes vis dažniau džiaugiamės (kokia?) _____ saulute.

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

5 uždutis. Iš pateiktų veiksmažodžių padaryk tinkamas formas ir įrašyk jas į sakinius.

1. užaugo bus saugos	1. Kai aš _____, _____ policininkas ir _____ visus nuo blogų žmonių.
2. lankėsi matė	2. Neseniai mes _____ Kauno zoologijos sode ir ten _____ daug gyvūnų iš įvairių pasaulio kampelių.
3. sekėdavo	3. Mamyte, aš prisimenu, kaip tu man _____ pasakas prieš miegą.
4. pasveikino įteikė	4. Pirmą gegužės sekmadienį aš _____ mamytę su Motinos diena ir _____ jai gėlių.
5. myli myli	5. Aš tikrai _____ Lietuvą. Ar _____ ją jūs?
6. padeda nukasa išrauna	6. Rudenį mes visada _____ močiutei nuimti derlių darže: _____ bulves, _____ burokus, morkas.
7. pabaigė išsprendė	7. Ar tu _____ atlikti uždutis per anglų kalbos pamoką, ar _____ uždavinius per matematikos pamoką?

Čia rašo
vertintojai

I	II
---	----

Taškų suma (maks. 15)		
-----------------------	--	--

II dalies taškų suma (maks. 67)		
---------------------------------	--	--

I vertintojas

.....
(vardas, pavardė)

.....
(parašas)

II vertintojas

.....
(vardas, pavardė)

.....
(parašas)